

Polak mądry przed szkodą
o pożarach i innych zagrożeniach

Aldona Dobrzyńska

The title is presented in a bold, black, sans-serif font. The text is overlaid on a horizontal band of stylized, glowing orange and yellow flames that appear to be burning across the words.

**Polak mądry przed szkodą
O pożarach i innych zagrożeniach**

Warszawa 2013

Opracowanie tekstów

mł. kpt. Aldona Dobrzyńska, Komenda Miejska
Państwowej Straży Pożarnej w Żorach

Projekt i rysunki

Daria Leśniak

Redakcja merytoryczna

st. bryg. Piotr Wojtaszewski
bryg. Paweł Rochala
st. kpt. Konrad Leszczuk

Redakcja językowa

Elżbieta Przyłuska
Joanna Matusiak

Skład i opracowanie graficzne

Ewa Kraśniewska

ISBN: 978-83-928146-6-5

Copyright by Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Warszawa 2013

Druk i oprawa:

Dlaczego poradnik?

W pożarach mieszkań i domów – czyli paradoksalnie tam, gdzie czujemy się najbezpieczniej – każdego roku w Polsce ginie ponad 400 osób! Śmiertelne żniwo zbiera także tlenek węgla, którym można się zatruć, jeśli w naszych domach używa się niesprawnych urządzeń lub instalacji wytwarzających ciepło. W sezonie grzewczym 2012/2013 na skutek zatrucia tlenkiem węgla zmarło ponad 90 osób, a około 2000 zostało poszkodowanych!

Czy tych tragedii można było uniknąć? W wielu przypadkach z pewnością tak.

Szanowny Czytelniku, poradnik ten ma na celu nie tylko uświadomić Ci, z jakimi zagrożeniami możesz się zetknąć w codziennym życiu, a szczególnie we własnym domu, lecz przede wszystkim w przystępny sposób wyjaśnić, jak sobie z nimi skutecznie radzić. Dołożyliśmy starań, aby zawarte w nim informacje i porady przekazać w jasny oraz uporządkowany sposób. Tak, by łatwo zapadały w pamięć. Tekst uzupełniają humorystyczne ilustracje, które z pewnością ułatwią ich przyswajanie. Mamy nadzieję, że lektura poradnika będzie łatwa i przyjemna, przede wszystkim zaś pożyteczna. Poznając zasady bezpiecznych zachowań, stajesz się, Czytelniku, bardziej bezpieczny w swoim domu.

Ratowanie ludzi to dla nas – strażaków chleb powszedni. Jesteśmy profesjonalistami. Wolimy jednak zapobiegać pożarom, niż je gasić i być świadkami tragedii.

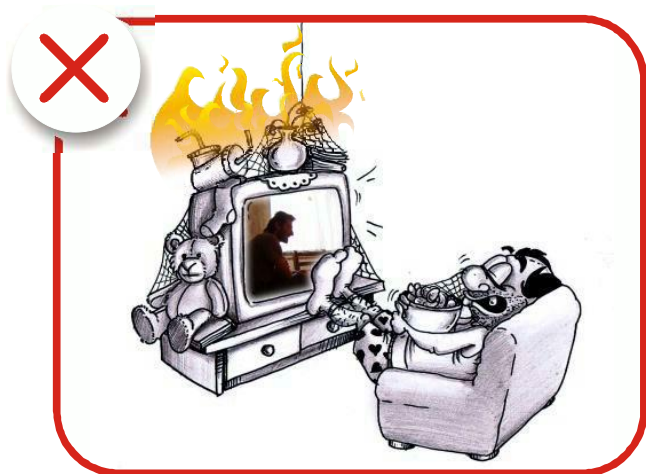
Przeczytaj nasz poradnik i zastosuj omówione w nim zasady, a dzięki temu uda Ci się uniknąć wielu niebezpiecznych sytuacji.

I. Bo gdzie lepiej niż w bezpiecznym i ciepłym domu?

Każdy z nas chce, by w jego domu było spokojnie i bezpiecznie. Aby to osiągnąć, upewnij się, że zapewniłeś sobie i swojej rodzinie podstawowe warunki bezpieczeństwa. Zapoznaj się z naszymi wskazówkami w zakresie eksploatacji różnych urządzeń i instalacji. Czy w Twoim domu postępuje się zgodnie z nimi? Jeśli stwierdzisz, że nie... Postaraj się, jak najszybciej to zmienić.

Jak bezpiecznie eksploatować urządzenia elektryczne?

- Używaj tylko tyłu odbiorników prądu elektrycznego, na ile obliczono moc instalacji elektrycznej. Pamiętaj, że w wyniku nadmiernego jej obciążenia przegrzewają się kable i przewody oraz wypalają styki w gniazdkach i puszkach rozgałęźnych. Jednoczesne włączenie np. opiekacza, żelazka i czajnika może spowodować zbyt duże obciążenie eksploatowanej instalacji.
- Nie stosuj bezpieczników o większej mocy niż dopuszczalna, nie naprawiaj ich sam (np. nie wstawaj bezpieczników).
- Nie używaj uszkodzonych urządzeń.
- Zlecaj przeglądy techniczne urządzeń elektrycznych i gazowych wyłącznie osobom uprawnionym do ich wykonywania.
- Nie ustawiaj sprzętu telewizyjnego i radiowego w regałach, które nie mają odpowiedniej wentylacji, na półkach obłożonych książkami i innymi materiałami palnymi. Na skutek powolnego i długotrwałego nagrzewania zakurzonych przedmiotów może dojść do ich zapalenia.

- Pamiętaj o regularnym czyszczeniu komputera, szczególnie zaś jego wentylatora: odkurz go lub wyczyść sprężonym gazem. Jeśli używasz gazu, rób to na zewnątrz, a nie w pomieszczeniach zamkniętych. Zapoznaj się z zasadami użycia takiego gazu i nie ignoruj zaleceń producenta.

- Nie wykonuj prowizorycznych połączeń do instalacji elektrycznej.
- Używaj tylko urządzeń elektrycznych oznaczonych symbolem CE, który potwierdza, że ich eksploatacja jest bezpieczna.
- Nie ustawiaj elektrycznych urządzeń grzewczych w pobliżu materiałów palnych (mebli, firanek itp.) – zachowaj odległość minimum 50 cm.
- Zwróć uwagę, czy kable zasilające urządzenia grzewcze nie są zbyt rozgrzane, a także czy ich izolacja nie jest popękana.
- Co jakiś czas obejrzyj gniazdka elektryczne – obłuzowane połączenia przewodów elektrycznych mogą doprowadzić do zwarcia, a tym samym do pożaru.
- Zwróć uwagę, by kable przedłużaczy nie znajdowały się na drogach ewakuacyjnych.

Jak prawidłowo obchodzić się z urządzeniami gazowymi?

- Pamiętaj! Jeżeli w twoim mieszkaniu znajduje się instalacja gazu ziemnego, nie możesz jednocześnie używać gazu płynnego (propan-butan).
- W mieszkaniu (gospodarstwie domowym) przechowuj nie więcej niż dwie butle z gazem propan-butan (do 11 kg każda), które powinny być podłączone do instalacji lub urządzeń.
- Nie przechowuj butli w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu terenu, np. w piwnicach czy garażach, ponieważ gaz propan-butan jest cięższy od powietrza i może zalegać w pomieszczeniu, grożąc wybuchem.
- Nie zatykaj oraz zlecaj okresowe czyszczenie kanałów kominowych i wentylacyjnych: w urządzeniach gazowych w przypadku braku wystarczającej ilości powietrza dochodzi do niekompletnego spalania gazu (metanu lub propanu-butanu), którego produktem jest trujący i niewyczuwalny tlenek węgla (czad – CO).
- Nie ogrzewaj pomieszczeń kuchnią gazową. Długotrwałe palenie się gazu powoduje znaczny ubytek tlenu w powietrzu, a w konsekwencji nagromadzenie się szkodliwych produktów spalania w Twoim mieszkaniu, m.in. tlenku węgla.
- Używaj kuchni gazowej z wyłącznikiem przeciwwypływowym. W przypadku nadmiernego wypływu gazu odetnie jego dopływ.
- Używaj urządzeń gazowych oznaczonych symbolem CE.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowania instalacji gaz ziemny oraz gaz propan-butan są nawaniane substancjami o charakterystycznym zapachu.

Jeśli poczujesz ulatniający się gaz:

- zawiadom jak najszybciej pogotowie gazowe i administrację, powiadom sąsiadów krzykiem lub pukaniem do drzwi, nie używaj dzwonek elektrycznych,
- nie włączaj światła ani żadnych urządzeń elektrycznych,
- nie zapalaj zapalek czy zapalniczek,
- zamknij zawór gazu w mieszkaniu,
- otwórz szeroko okno,
- wyjdź na zewnątrz budynku.

Urządzenia i instalacje grzewcze w Twoim domu lub mieszkaniu.

Jeżeli użytkujesz piec na paliwo stałe, przed sezonem grzewczym sprawdź koniecznie stan techniczny urządzeń ogrzewczych i przewodów dymowych, zwracając szczególną uwagę na to, czy:

- przewód kominowy jest drożny,
- komin nie jest uszkodzony lub nie brakuje jego zewnętrznej obudowy, czy nie są uszkodzone drzwiczki do przewodów kominowych,
- do komina nie zostały wprowadzone drewniane elementy konstrukcji więźby dachowej lub inne palne części konstrukcji budowlanych,
- odległość palnej konstrukcji budynku od wewnętrznego lica przewodów dymowych jest nie mniejsza niż 30 cm,
- rury dymowe nie są przeprowadzone bez zabezpieczenia przez palne stropy, ściany lub dachy,
- paleniska do przewodów kominowych są odpowiednio podłączone,
- w odległości mniejszej niż 0,5 m od drzwiczek wycierowych i kontrolnych nie są składowane materiały palne.

Usuwać zanieczyszczenia z przewodów kominowych (dymowych i spalinowych). Masz taki obowiązek, jeśli jesteś właścicielem, zarządcą bądź użytkownikiem obiektu, w którym odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego.

Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów kominowych powinno odbywać się:

- co najmniej cztery razy w roku od palenisk opalanych paliwem stałym,
- co najmniej dwa razy w roku od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym,
- co najmniej raz w miesiącu od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych.

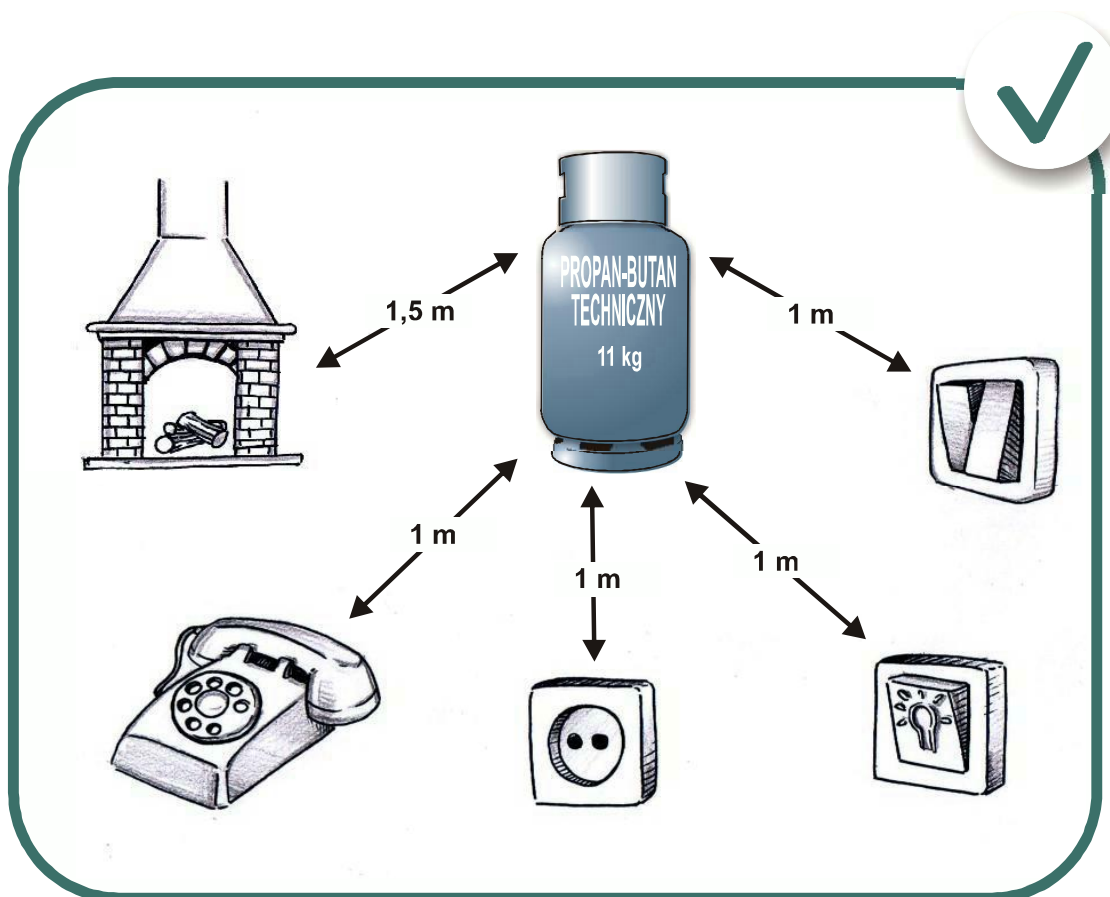
Zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych usuwać co najmniej raz w roku.

Jak bezpiecznie eksploatować butle z gazem płynnym propan-butan?

Sprawne technicznie butle z gazem płynnym ustawiaj w miejscach łatwo dostępnych. Jeżeli użytkujesz butle w budynkach mieszkalnych, pamiętaj o tym, że:

- w pomieszczeniach, w których zainstalowano przewody i urządzenia gazowe, musisz zapewnić wymaganą przepisami wentylację grawitacyjną,
- butle te powinny być podłączone do odbiorników, pamiętaj, że w jednym mieszkaniu, warsztacie lub lokalu użytkowym możesz instalować nie więcej niż 2 butle o zawartości gazu do 11 kg,
- odległość butli od powierzchni promieniujących ciepłem (grzejniki, piece itp.) powinna wynosić co najmniej 1,5 m, a od wyłączników elektrycznych, liczników elektrycznych, gniazd wtykowych, dzwonek elektrycznych, telefonów i innych urządzeń powodujących iskrzenie – co najmniej 1,0 m,

- jeżeli butla umieszczona jest w szafce lub obudowie, wówczas w najniższym i najwyższym punkcie drzwi albo ścianki od szafki wykonaj otwory wentylacyjne zabezpieczone siatką,
- butle ustaw w pozycji pionowej i zabezpiecz przed upadkiem, przewróceniem, dostępem dzieci itp.,

- temperatura pomieszczeń, w których zamierzasz pozostawić butle napełnione gazem, nie może przekraczać 35 °C,
- butli i odbiorników w żadnym przypadku nie umieszczaj w piwnicy czy innych pomieszczeniach, w których podłoga znajduje się poniżej poziomu terenu,
- po zakończeniu użytkowania odbiorników gazu zakręć wszystkie kurki,
- z pustymi butlami po gazie płynnym postępuj z zachowaniem tych samych środków ostrożności, jak z butlami pełnymi, gdyż zawierają one opary gazu.

Jeżeli w pomieszczeniu wyczuwasz zapach gazu, obowiązuje Cię bezwzględny zakaz używania ognia.

Butli z gazem płynnym nie umieszczaj w:

- szybach instalacyjnych budynków mieszkalnych i innych, pomieszczeniach sypialnych, kuchennych i kotłowniach,
- garażach i innych miejscach, w których znajdują się pojazdy samochodowe oraz na strychach.

Zachowaj szczególną ostrożność podczas używania otwartego ognia (np. zapalek, świec, papierosów)

- Dopilnuj, by dzieci nie bawiły się otwartym ogniem, materiałami pirotechnicznymi czy urządzeniami elektrycznymi.
- Nigdy nie zostawiaj małych dzieci bez opieki.
- Nie pal śmieci w śmietnikach i nie dopuść do powstania ognia w zsypie.
- Nie pal papierosów w łóżku – zdarza się, że niewielki pożar powstały od niedbale pozostawionego, np. po zaśnięciu, niedopałka papierosa prowadzi do śmiertelnego zatrucia.
- Nie zapalaj świecy w pobliżu wiszących firanek lub innych materiałów łatwo zapalnych.
- Nie zostawiaj naczyń z potrawą na włączonej kuchence bez dozoru – odparowanie wody z garnka może doprowadzić do zwęglenia pozostałości, zapalenia ich i silnego zadymienia mieszkania, a w konsekwencji do pożaru kuchni, szczególnie niebezpiecznego dla śpiących osób.
- Przypadkowe wygaszenie kuchenki podczas gotowania, np. przez wrzącą wodę, spowoduje uwalnianie się gazu, co może doprowadzić do wybuchu.
- Postępuj zgodnie z instrukcją obsługi wyrobów pirotechnicznych i przestrzegaj zakazu używania ich w pomieszczeniach.

- Nie używaj (nie podpalaj!) tzw. latających lampionów szczęścia – to otwarte źródła ognia, które w zależności od warunków atmosferycznych są w stanie przemieszczać się na wysokości kilkuset metrów i na odległość kilku kilometrów w sposób zupełnie niekontrolowany. W konsekwencji mogą być przyczyną pożarów zabudowań, lasów, łąnów zbóż czy zakładów przemysłowych, stanowią także zagrożenie dla statków powietrznych.

Kiedy opuszczasz mieszkanie lub idziesz spać:

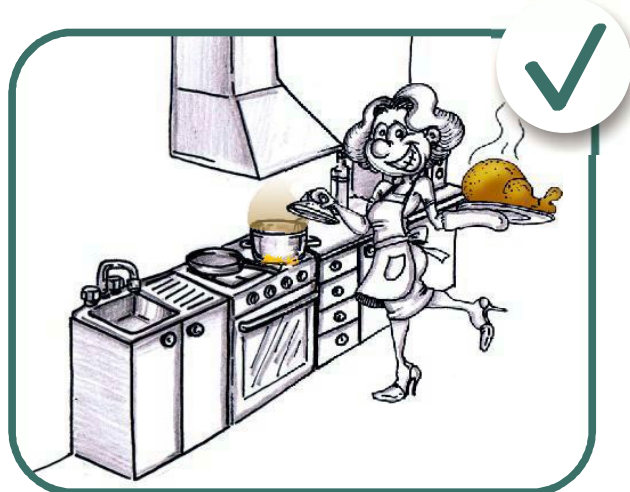
- sprawdź, czy zostały wyłączone wszystkie urządzenia elektryczne, z wyjątkiem tych, które są przeznaczone do ciągłej pracy, np. lodówki,
- zamknij drzwi wewnętrzne, co utrudni rozwój pożaru,
- sprawdź, czy wyłączyłeś kuchenkę gazową,
- nie zostawiaj włączonej pralki lub zmywarki,
- prawidłowo zgaś świece i papierosy,
- sprawdź, czy droga ewakuacyjna nie jest zastawiona,
- klucze do drzwi wyjściowych umieść w miejscu znanym wszystkim osobom przebywającym w mieszkaniu,

II. Moja bezpieczna kuchnia

Statystyki jednoznacznie wskazują, że większość pożarów mieszkań rozpoczyna się w kuchni, w której używamy otwartego ognia i materiałów palnych, tj. oleju roślinnego, cukru czy mąki. Z tego względu poświęcimy osobny rozdział bezpieczeństwu pożarowemu podczas przygotowywania posiłków.

Kuchnia powinna wyglądać jak dobrze zorganizowany warsztat pracy – wszystko musi być pod ręką, nic nie może zawadzać

- Kuchenki, piekarniki, tostery czy frytkownice nie powinny znajdować się w pobliżu innych urządzeń elektrycznych, kabli, butli gazowych oraz kranu z wodą. Przedmioty codziennego użytku – które mogą okazać się łatwopalne – także muszą znajdować się w bezpiecznej odległości od źródła ciepła, np. nigdy nie kładź zapalniczki w pobliżu zapalanej świeczki, gdyż może to spowodować wybuch. Zwróć uwagę na niedopałki papierosów wrzucane do kosza na śmieci. Upewnij się, że są dobrze wygaszone i nie dojdzie do zapalenia się śmieci.
- Kuchenka gazowa nie powinna znajdować się w pobliżu drzwi, bo otwierając je, możemy zrzucić garnek z gorącą wodą lub olejem, ani w pobliżu okna – od płomienia może się zapalić wisząca firanka. Unikaj w kuchni rzeczy mogących się swobodnie przemieszczać na skutek przeciągu, rozważ np. założenie w oknie rolety lub żaluzji zamiast firanki.
- Nie bez znaczenia jest Twoje zachowanie w kuchni. Włączone urządzenia powinieneś stale kontrolować. Zapalenie się gorącego tłuszczu, zwęglenie jedzenia czy zgaszenie płomienia kuchenki gazowej przez wykipienie wody to najczęstsze przyczyny pożarów w kuchni.

□

III. Pożar w mieszkaniu – co robić?

Jeśli zauważyłeś pożar:

- zaalarmuj osoby przebywające w mieszkaniu/domu,
- wyjdź na klatkę schodową i zaalarmuj sąsiadów krzykiem,

- wezwij straż pożarną,
- wybierz numer alarmowy **112** lub **998**, a po uzyskaniu połączenia spokojnie i wyraźnie powiedz:
  - co się pali
  - gdzie się pali
  - czy zagrożeni są ludzie.

Nie rozłączaj się pierwszy!

Dyżurny, który odbierze Twoje zgłoszenie, zada Ci dodatkowe pytania odnośnie zgłaszanego zdarzenia. Zapyta o Twoje imię i nazwisko, dokładny adres lub poprosi o inne informacje, które mogą być przydatne dla strażaków-ratowników.

Poczekaj więc aż to dyżurny rozłączy się jako pierwszy, oczywiście pod warunkiem, że nie stanowi to dla Ciebie dodatkowego zagrożenia.

Pamiętaj! Zawsze słuchaj poleceń strażaków!

Co możesz jeszcze zrobić, zanim przyjedzie straż pożarna?

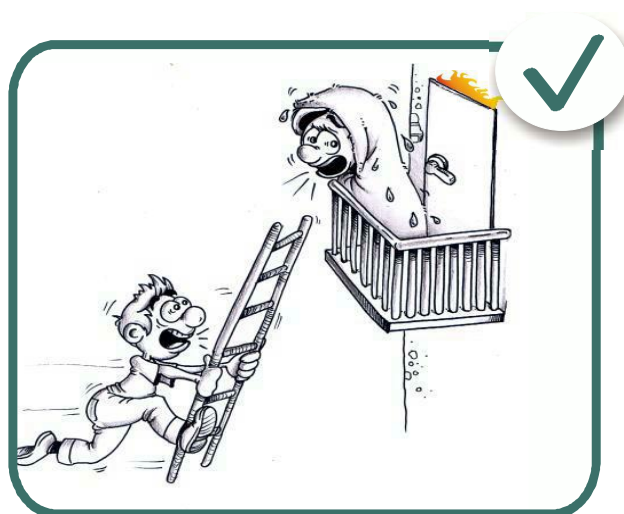
- Wyprowadź z mieszkania dzieci i osoby niepełnosprawne.
- Jeżeli jest na to czas – weź ze sobą dokumenty oraz niezbędne lekarstwa.
- Dbając o własne bezpieczeństwo – spróbuj wyłączyć dopływ gazu i energii elektrycznej oraz usuń z zasięgu ognia materiały palne lub wartościowe rzeczy, a potem zacznij gasić pożar.

- ❑ Nie otwieraj okien.
- ❑ Nie dopuść do tego, by pożar odciął Ci drogę ewakuacji.
- ❑ Jeśli sam nie jesteś w stanie ugasić pożaru, natychmiast opuść

Pożar odciął Ci drogę ewakuacji? Nie panikuj!

- ❑ Idź do pokoju z oknem lub balkonem, znajdującego się jak najdalej od miejsca pożaru.
- ❑ Jeśli to możliwe – zabierz ze sobą mokry ręcznik lub koc wykonany z naturalnych materiałów (lnu, wełny, bawełny itp.) i zamknij za sobą drzwi na klamkę.
- ❑ Wzywaj pomoc przez okno lub z balkonu.
- ❑ Jeśli temperatura i zadymienie wzrastają: połóż się na balkonie, pod oknem, i przykryj szczelnie trudno palnym okryciem wykonanym z naturalnych materiałów.

Pali się sąsiednie mieszkanie?

Jeśli doszło do pożaru w mieszkaniu obok lub na niższej kondygnacji, największym zagrożeniem jest (może być) dla Ciebie toksyczny dym, dlatego:

- jeśli to możliwe – ostrzeż zagrożone osoby i ewakuuj się z budynku, natomiast gdy zagrożenie jest zbyt duże, zostań w swoim mieszkaniu i zamknij drzwi wejściowe jedynie na klamkę,
- w miarę możliwości usuń materiały palne z balkonu, tj. rozwieszane pranie, papierowe opakowania itp.,
- zamknij okna, przez które do mieszkania może dostać się dym lub ogień,
- przygotuj zapas wody do gaszenia lub chłodzenia przepustów instalacyjnych, ram okiennych – napełnij wannę, wiadra, zlew w kuchni,
- zakręć zawór gazu, wyłącz wszystkie urządzenia zasilane energią elektryczną,
- zabezpiecz drzwi wejściowe do mieszkania przed przedostawaniem się dymu do środka – w otwory i nieszczelności wciśnij mokry ręcznik,
- jeżeli poczujesz się zagrożony, wezwij pomoc przez otwarte okno lub z balkonu,
- staraj się być jak najdalej od miejsca, w którym są płomienie lub dym.

Palą się na wyższej kondygnacji?

- Zostań w mieszkaniu, chyba że strażacy każą Ci je opuścić.
- Wychodząc z mieszkania, zamknij drzwi na klucz, aby osoby, które będą schodziły zadymioną klatką schodową, pomyłkowo do niego nie weszły.

Co i jak gasić?

Palący się olej w kuchni

Dbając o własne bezpieczeństwo, wyłącz dopływ gazu lub płytę grzejną, a następnie przykryj garnek (patelnię) pokrywką. Do ugaszenia ognia możesz również użyć koca gaśniczego (specjalny koc do celów gaśniczych) lub gaśnicy przeznaczonej do pożarów grupy F (do gaszenia tłuszczów i olejów

w urządzeniach kuchennych). Nie zalewaj płonącego tłuszczu wodą, gdyż wtedy eksploduje, poparzy Cię, a pożar się „rozleje”! Po stłumieniu ognia nie przesuwaj garnka i nie przenoś go aż do całkowitego ostudzenia tłuszczu.

Urządzenie elektryczne – jeśli jest pod napięciem, nie wolno gasić go wodą! Jeżeli pożar jest niewielki, możesz spróbować go ugasić. Odetnij dopływ prądu poprzez wyjęcie wtyczki z kontaktu (np. drewnianym kijem od szczotki) lub odłączenie bezpieczników. Zrobiłeś to? Możesz ugasić pożar gaśnicą, kocem gaśniczym, wodą lub piaskiem.

Człowiek, na którym pali się ubranie najczęściej będzie biegł, uciekał, wykonywał nieskoordynowane ruchy. Przewróć go twarzą do ziemi. W ten sposób zabezpieczysz jego drogi oddechowe przed wniknięciem toksycznego i gorącego dymu. Płonącą odzież najlepiej ugasić kocem gaśniczym, jeżeli nie masz go w zasięgu ręki, możesz użyć swojego ubrania lub innego dużego kawałka materiału. Możesz też użyć wody. Gaszenie rozpocznij od głowy, przesuwając się w kierunku stóp.

IV. Ewakuuj się, a nie tylko uciekaj!

Jak często słyszysz w mediach, że w pożarze domu lub mieszkania zginęli ludzie? Czy zastanawiasz się choć przez chwilę, co było przyczyną ich przedwczesnej i tragicznej śmierci? Czy zastanawiasz się, jak Ty sam byś postąpił w momencie powstania pożaru w Twoim domu? Bardzo często ludzie giną w pożarach przez swoją niewiedzę, złe warunki techniczno-budowlane lub przez to, że nie słuchają poleceń strażaków. Dlatego właśnie tak ważna jest znajomość podstawowych zasad ewakuacji. Nie chodzi tylko o to, aby uciekać na oślep, lecz by świadomie się ratować.

Zasady dobrej ewakuacji

- Pamiętaj, że w pierwszej kolejności ratujemy zagrożone życie ludzkie.

- Jeśli zauważyłeś pożar, pierwszą czynnością, jaką powinieneś wykonać, jest zaalarmowanie osób przebywających w domu. Wyjdź na klatkę schodową i zaalarmuj sąsiadów krzykiem. Następnie wezwij straż pożarną.
- Wybierz najkrótszą oznakowaną drogę ewakuacyjną – tak, by znaleźć się poza strefą pożaru, a najlepiej poza budynkiem.
- Z silnie zadymionych pomieszczeń wychodź w pozycji pochylonej, idź wzdłuż ściany, żeby nie stracić orientacji w pomieszczeniach. Zabezpiecz drogi oddechowe, np. zmoczonym w wodzie materiałem.
- Nie otwieraj bez potrzeby drzwi do pomieszczeń objętych pożarem. Nagły dopływ powietrza sprzyja gwałtownemu rozprzestrzenianiu się ognia. Jeśli musisz otworzyć drzwi do takiego pomieszczenia, stań przy ścianie obok drzwi i dopiero je otwórz.
- Współpracuj z osobą, która kieruje ewakuacją. Wykonuj jej polecenia. Nie panikuj i staraj się uspokoić innych.

- Wskazuj innym drogę ewakuacji i pomagaj osobom mniej sprawnym od Ciebie.

- Nie korzystaj z windy (dźwigu)! Możesz w niej zostać uwięziony. Do wyjścia używaj klatki schodowej.

- Rozejrzyj się! Widzisz swoich znajomych, sąsiadów? A może kogoś brak? Powiadom o tym kierującego ewakuacją.

Zadbaj o warunki do ewakuacji na wypadek pożaru

- Nie stosuj krat w drzwiach i oknach, na klatkach schodowych i przejściach między nimi oraz wyjściach na dach – krata utrudni ewakuację podczas pożaru i wydłuży czas oczekiwania na pomoc strażaków.
- Jeżeli Twoje mieszkanie musi zostać wyposażone w kraty: zakładaj takie, które można otworzyć od wewnątrz. Klucz przechowuj w miejscu znanym wszystkim domownikom. Pamiętaj, że podczas pożaru wyjście przez kratę może być jedyną drogą ewakuacji!

- Dbaj o drożność dróg ewakuacyjnych, nie zastawiaj sprzętami korytarzy i dojdź do mieszkań – może to utrudnić ewakuację, a ratownikom dostęp do miejsca pożaru.

V. Czujki w Twoim domu

Producenci prześcigają się w tworzeniu coraz lepszych i nowocześniejszych czujek (detektorów), które mają za zadanie ochronić Twoje zdrowie i życie. W ofercie sprzedaży możesz znaleźć autonomiczne czujki dymu i tlenku węgla oraz gazu. Mają one za zadanie jak najszybciej ostrzec o zagrożeniu w mieszkaniu lub domu.

Jak działa autonomiczna czujka dymu?

Jeżeli do jej wnętrza wniknie dym, natychmiast uruchomi się głośny alarm dźwiękowy oraz alarm optyczny (zacznie migać czerwona dioda). Urządzenie to, mimo że nie zapobiegnie powstaniu pożaru, skutecznie może zaalarmować Ciebie i Twoich najbliższych o powstałym pożarze, co umożliwi szybkie opuszczenie zagrożonego mieszkania lub domu. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza w porze nocnej, kiedy wszyscy śpią.

Montaż czujki dymu w mieszkaniu jest bardzo prosty, a zasilana może być zarówno z sieci elektrycznej, jak i z baterii. Istotne jest miejsce, w którym zostanie zamontowana. Najlepiej ulokować ją w centralnej części sufitu, np. w przedpokoju. Nie zaleca się montażu detektorów dymu na suficie w kuchni (mogą pojawić się fałszywe alarmy spowodowane obecnością pary wodnej), w pobliżu okien i klimatyzatorów (zaburzają przepływ powietrza), łazience (ze względu na dużą wilgotność powietrza) oraz w miejscach podatnych na brud i kurz (mogą powodować zakłócenia działania czujki). Pamiętaj też o niezbędnych czynnościach konserwacyjnych, np. czyszczeniu czujki, wymianie baterii.

Po co Ci czujka tlenku węgla?

Wykrywa ona już minimalne, a nadal bezpieczne dla życia stężenie tlenku węgla (czadu) w powietrzu i natychmiast to sygnalizuje przez głośny alarm i migoczącą czerwoną diodę. Dzięki temu masz czas, by zapobiec zatruciu czadem, zwanym potocznie „cichym zabójcą”. Rozważ zamontowanie takiej czujki w pomieszczeniu, w którym znajduje się komin, w sypialni... śpiących trudno obudzić..., a także w pobliżu podgrzewacza gazowego, tzw. junkersa. Pamiętaj o konieczności właściwego użytkowania czujki tlenku węgla – tylko w pełni sprawna i odpowiednio konserwowana skutecznie ostrzeże Cię przed „cichym zabójcą”.

Przed czym chroni czujka gazu?

Jeżeli w Twoim mieszkaniu, np. w kotłowni lub łazience, znajduje się instalacja gazowa, zastanów się nad zamontowaniem czujki gazu ziemnego. W przypadku rozszczelnienia się instalacji, zasygnalizuje Ci pojawienie się w Twoim mieszkaniu palnej mieszaniny gazów (grożącej wybuchem).

Wszystkie opisane czujki ostrzegą Cię o niebezpieczeństwie, pozwalając na odpowiednią reakcję: ewakuację, powiadomienie służb ratowniczych oraz ewentualnie samodzielne gaszenie pożaru lub przewietrzenie pomieszczeń.

VI. Gaśnica – zanim przyjedzie straż pożarna

Wyposaż swoje mieszkanie w gaśnicę – będziesz bezpieczniejszy!

Prawo nie nakazuje posiadania gaśnicy w mieszkaniu, ale dbając o własne bezpieczeństwo, warto ją mieć. Właściwie użyta, skutecznie ugasi pożar w zarodku.

Zadbaj o to, by Twoja gaśnica zawsze była sprawna. Nie rzadziej niż raz na rok zleć profesjonalistom jej przegląd i konserwację. Wszystkie czynności konserwacyjne muszą być potwierdzone indywidualną cechą aktualizacji, tzw. kontrolką.

Obiekty użyteczności publicznej, produkcyjne i magazynowe oraz inwentarskie zgodnie z przepisami prawa muszą być wyposażone m.in. w gaśnice.

Za wyposażenie i rozmieszczenie gaśnic odpowiadają właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów.

W jaki sposób dobrać i rozmieścić gaśnice?

Obiekt powinien być wyposażony w gaśnice dostosowane do gaszenia określonych grup pożarów:

- A** – pożary materiałów stałych zwykle pochodzenia organicznego,
- B** – pożary cieczy i ciał stałych topiących się,
- C** – pożary gazów,
- D** – pożary metali,
- F** – pożary tłuszczów i oleju w urządzeniach kuchennych.

Do zabezpieczenia mieszkania najlepiej wybierz gaśnicę oznaczoną symbolami ABC, a do kuchni – gaśnicę oznaczoną symbolem F.

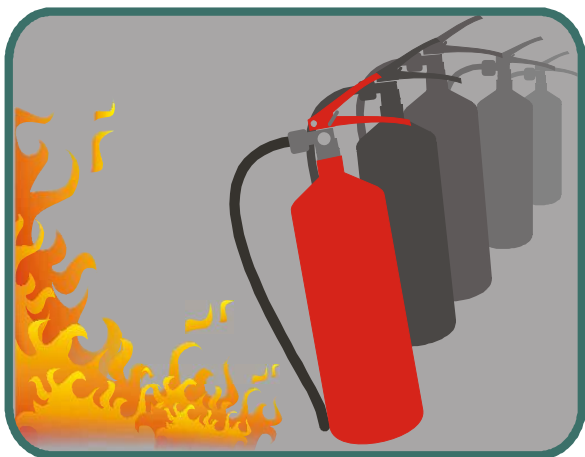
Przy ich rozmieszczaniu powinny być spełnione następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m,

- do gaśnicy powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Jak prawidłowo używać gaśnic?

Gaśnice proszkowe X (stałociśnieniowe z manometrem)

1. Zdejmij gaśnicę z wieszaka i zbliż się do źródła ognia

2. Wyciągnij zawleczkę zabezpieczającą

3. Skieruj dyszę węża na źródło ognia

4. Naciśnij dźwignię i rozpocznij gaszenie

Gaśnice proszkowe Z (zmiennociśnieniowe bez manometru)

- Zdejmij gaśnicę z wieszaka i zbliż się do źródła ognia.
- Wyciągnij zawleczkę zabezpieczającą.
- Naciśnij dźwignię, przebijając nabój i zwolnij nacisk.
- Odczekaj 3-5 sekund.
- Skieruj dyszę węża na źródło ognia.
- Naciśnij dźwignię i rozpocznij gaszenie.

Używaj gaśnicy w pozycji pionowej, zaworem do góry. Gasząc pożar na wolnym powietrzu, skieruj dyszę gaśnicy zgodnie z kierunkiem wiatru.

Każda gaśnica ma instrukcję użycia. Zapoznaj się z nią!